

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

CONGRESUL MISIONAR.

Bine a-Ți Venit!

În zilele de 25, 26, 27 și 28 Octombrie a. c. preoții misionari din cuprinsul României întregite, se vor întruni în gloriosul nostru oraș, pentru ca împreună cu P. Sfințiiții noștri Prelați, să contempleze și să chibzuiască asupra problemelor pe cari Sf. noastră Biserică are să-le îmbrățișeze în conformitate cu exigențele vremurilor mai noi, cari cer un duh mai militant.

Căci este cert că, și Biserica noastră trece prin frământări mari și grele.

Ne sbatem sub povara unei destrămări cumplite, atât ca cuget cât și ca simțire. Cu diferitele secte religioase, otrăvitoare, cari au ca scop disoluția acestei biserici și prin ea, sfărâmițarea Statului Român, ducem lupte crâncene și accerbe. Oamenii cu răspundere se întreabă că, ce-i de făcut? Și ca răspuns la această întrebare, toți își îndreaptă privirile spre biserica strămoșească. Dela această Biserică s'așteaptă să restabilească în întregime patrimoniul sfânt al sufletului românesc: Credința în Dumnezeu, alipire către glia strămoșească și deplină încredere în viitorul nostru strălucit.

Iar în linia întâia Voi părinți misionari, sunteți avangarda care tăiați drumul și dați exemplu celorlați preoți, ca să refaceți aripele frânte, ale sufletului românesc, pentru ca în clipa de grea cumpănă, să ne putem iarăș înălța până la idealul jertfirii de sine. Voi să arătați lumii, că Biserica românească, nu este o instituție încremenită în formele unor principii dogmatice, cum le place unora s'o timbreze. Biserica noastră este conservatoare în ce privește adevărurile de credință, dar în colo îmbrățișează toate problemele vieții omenești, pe cari duhul vremii le-a scos la suprafață.

Acum după războiu are împlicat această datorie, ca în sufletele desechilibrate, să toarne balzamal iubirei, al nădejzii și al statorniciei în credința ortodoxă. Prin credință rămânem în sferele senine ale idealului, iar prin iubire ne coborâm în mijlocul durerilor, mizeriilor și rătăcirilor, căutând ca, pe unele să le alinăm, pe altele să le aducem la adevăr.

Doar știe toată lumea că idealurile creștine se pot realiza numai prin o biserică vie și foarte activă.

Și, ca organ de mântuire, ca factor de educație, biserica noastră este singura chezășie a durabilității poporului Român pe aceste mândre plaiuri.

Trecutul ne spune foarte elocvent, că în mijlocul atâtor nenorociri ce ne-au copleșit, un singur punct de razim și o singură stea călăuzitoare n-a luminat și încălzit: credința secundă în dreptatea lui Dumnezeu. Pururea mângăiat de această nădejde, poporul român ca colectivitate sufletească, s'a alipit de biserica sa, clădită pe temelie de granit a credinței ortodoxe.

Noi aici la frontierele de vest ale iubitei noastre patrii, îndeplinim un dublu rol: și religios-moral și național.

În persoana dinstinsului nostru „Episcop misionar” P. S. Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa, Providența Divină ni-a trimis pe cel mai fecund reprezentant al bisericeii și pe cel mai abil cunoscător al rățăcirilor sectare.

Lupta de refacere sufletească și de evangelizare începută aici înainte cu trei ani, ne dă deja roade frumoase.

Dorim ca din congresul preoșilor misionari, ce se ține în Arad, biserica noastră se iasă cu puterile și cu energiile înalte, căci bine știm că puterile morale și de rezistență ale unui popor, cresc și se micșorează în raport cu forțele bisericeii sale.

Cu sufletul vibrând de insuflețire, și cu inimile pline de bucurie, Vă zicem, Prea Venerași și iubii oaspeți: Bine a-ți venit în mijlocul nostru. Bunul Dumnezeu să încununeze opera Voastră cu cea mai strălucită izbândă.

Biserica și Mișcarea Sportivă.

Cuvântarea Prea Sf. Episcop Grigorie ținută la 7 Octombrie 1928, la deschiderea ședinței jubilară a societății sportive „Gloria” din Arad.

Iubită Tinerime.

Onorată Adunare Generală,

Mari și minunate sunt căile Providenței. Smerenia mea în anul 1913 ca student universitar în Budapesta, eram în comitetul societății „Petru Maior” și am contribuit cu viu interes ca o echipă sportivă a acestei societăți să se întrecă la Arad cu membrii societății „Gloria”.

Astăzi, după 15 ani, iată-mă în rolul de patron al acestei societăți sportive din Arad. Am primit această onorifică însărcinare pentru care Vă mulțumesc călduros dela locul acesta și țin să Vă asigur că cel puțin cu partea poetică a vieții mele volesc a fi cât mai des în mijlocul D-Voastră.

Căci D-Voastră faceți parte din generația care trebuie să muncească mai mult pentru consolidarea scumpel noastre țări, ieșită din dreptatea devină și din jertfele câmpurilor de luptă. Ori ce năzuință de perfecționare este frumoasă dacă este în armonie cu temelile morale, mai presus de mintea omenească și mai presus de fire pe care e clădită viața omenească. În acest înțeles am crezut Smerenia Mea să colaborez cu D-Voastră. Căci sunt sigur că precum D-Voastre în cadrul acestei societăți cultivați educația fizică, — nu veți da uitării nici educația morală — religioasă.

Am citit că între campionul lumii de box, Gene Tonney și marele dramaturg englez Bernard Shaw s'a legat de curând o strânsă prietenie. Acest campion

nu peste mult va lua doctoratul în filozofie la Sorbona El recunoaște prin aceasta că intelectual trebuie să fie mai presus de cel fizic. În chipul acesta a prins gestul campionului Tonney, — scriitorul nostru Camil Petrescu.

Dar dacă efortul intelectual stă mai presus de cel fizic, cu atât mai vădit va sta sus efortul religios moral. A fost o vreme când știința nu era, dar religie totdeauna a fost. Viața spirituală a lumii radiază prin religie. După catastrofe mari semnele credinței apar mai întâi. După cutremurul din Bulgaria, la Cirpan pe ruine, s-a ridicat mai întâi o cruce și oamenii s-au închinat. Știința, sportul vin în urmă.

Înțelegem sportul că vrea să întregască scăderile produse de mecanizarea vieții și de lipsa legăturii cosmice cu natura, care mai ales la orașe e vizibilă. Dar să nu cădem în exagerări. Apostolii culturii fizice să se ferească a diviniza preocupările sportive.

Sfânta Scriptură ne spune că Dumnezeu a făcut pe om din țărână luând din pământ (Facere 2 p 7) Sfântul Apostol Pavel zice: „Au nu știți că trupul vostru este lăcaș Duhului sfânt ce locuiește întru voi Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul vostru și întru duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu”. I. Corinteni 6 v. 19—20) Același Apostol zice: „Puneți trupurile voastra jertfă vie înainte a lui Dumnezeu” (Romani 12 v. 1.)

Biserica nu condamnă deci educația fizică ci poartă grije ca să nu se exagereze acreditându-se tendința celor cari așteaptă înfrățirea lumii dela mișcări sportive. Alături de îngrijirea fizică trebuie să stea și cultivarea literaturii, a muzicii, a artei, a sufletului religios. Că știm adevărul că mântuirea consolidarea noastră vine dela suflet. Educația fizică să ne fie un mijloc de consolidare sufletească. Departe să fie de noi scenele regretabile, ca acelea când în trecut camarazi al sportului, dar de sânge străin, nu au agreiat pe sportiștii români. Antrenarea mușchilor fără antrenarea sufletelor în Duhul dragostei este cu neputință.

În înțelesul acesta deși poate am trecut peste rolul ce trebuie să-l am ca patron al D-Voastre, Vă rog să primiți cuvintele mele ca izvorând din dragostea ce o port în chipul cel mai desinteresat către societatea D-Voastre. Arătați și D-Voastre interes intensiv către sfânta Biserică ce o conduc în aceste părți ale scumpel noastre țării! Fiți model în alipirea către Rege, tron și Patrie. Cultivați Duhul camaraderiei, al bunelor raporturi în societate. Sunt sigur că așa faceți. Sunt mândru că pot fi în fruntea unor tineri cu asemenea însușiri alese și Vă zic din inima curată: Să trăiți întru mulți ani!

Cu aceasta dorință deschid ședința festivă a societății „Gloria”.

Ce vrea preoțimea noastră?

Iată o întrebare, ce ne-a sugerat-o recentul proiect de salarizare și la care întrebare vom răspunde în cele următoare.

Nici o tagmă socială nu este azi mai viu atacată și mai slab apreciată, decât venerabila preoțime a bisericii noastre strămoșești. Mereu i-se impută lipsa calităților apostolice, contestându-se chiar și aportul muncii sale, la marea operă național-socială. Orice s'ar zice, de fapt preoțimea se consideră o „cantitate neglijabilă”. Nimeni însă nu se întrebă, vinovăția cade în întregime asupra preoțimii, sau se reține și asupra altora? Să ne întrebăm ori de statul și societatea noastră și-a făcut deplin datoria față de preoțime? Dacă vom fi sinceri, răspunsul nostru va fi mai mult negativ! Iată deci, că responsabilitatea situațiunii noastre se împărțește. Nu intenționăm să facem incriminări, Doamne ferește!! Tot ceea ce dorim este să constatăm o situație nu prea măgulitoare și apoi să aflăm mijloacele de sanare.

Lumi de azi — oricum ar fi ea — îi place să privească în slujitorul altarului, întruchiparea sublimelor cuvinte „lux mundi et sal terrae”. Se accentuează dorința de a vedea în preot tabloul maiestros al tuturor virtuților creștinești — pastorale. Nimeni însă nu se slăchisește de însuși vasul alegerii, în care se păstrează darul Duhului celui Prea Sfânt. Ce folos, că neglijând preoțimea fragilul vas de lut se părăginește, iar darul cel de mult preț se irosește zadarnic.

Lumea românească să se pătrundă tot mai mult de obligațiunea, de a păstra în bună condiție vasul Duhului, spre a avea maximum de folos dela darul tănuit înrânsul. Statul și societatea să recunoască trista realitate a situațiunii preoțimii noastre, să nu se amăgiască de prejudiciul pretinsei lăcomii clericale și să grăbiască ridicarea preoțimii, până încă nu este prea târziu. Tragicul exod al tinerimii studioase — cu vocațiune poate pentru preoție și cu studii de bacalaureat, spre alte cariere — este un memento pentru toți!

Avem nevoie de o preoțime cultă, conștientă reprezentativă, sau nu? Dacă da, atunci să creștem preoțimii o situație materială corespunzătoare nivelului său cultural și conform pretențiunilor sociale ale mediului în care trăiește! Câtă vreme existența fizică a preotului și a familiei sale nu este asigurată, poate nici, nu suntem îndrept să-i cerem prea multe!

Preotul vegetează — fiindcă de trai în înțelesul cultural al cuvântului nu poate fi vorba, — deci cu greu se va putea avânta în sferele senine ale idealului. Devine „un om ca oricare altul”, cu micile

sale daraveri și neajunsuri ale vieții. Acesta este tristul adevăr!

Ajutați-l, ridicați-l pe preotul român la nivelul pe care-l binemerită în baza trecutului său glorios și atunci nu va întârzi să vă fie „Icoana vredniciei”. Vița de vie oricât de nobilă ar fi, în lipsa unui suport material se părăginește, lățindu-se deasupra solului, fără nici un folos. Îngrijind însă vița de vie, poate chiar de o calitate mai medioacră, fixându-o de suportul material, se va ridica spre lumina și căldura binefăcătoare a soarelui dătător de viață și va da roada minunată din care se stoarce un suc divin. Iată perspectivele preoțimii pe orizontul culturii românești și religioase.

Regularea situațiunii heloți moderni a preoțimii din partea statului și a societății va fi nu numai o recompensă binemerită pentru preoțime, dar și un mijloc sigur de primenire a forțelor bisericii, prin atragere la chemarea preotească a tinerimii calificate și cu vocațiune. Abia când preoțimea va fi la adăpostul grijei pentru ziua de mâine, „având unde să-și plece capul”, abia atunci vom putea nădăjdui ivirea zorilor unor zile de mai bine.

Abia atunci pela instituțiile noastre teologice vom avea un pescuit mai bogat în privioța viitorilor pastori de suflete și vom fi în situația de a face o selecționare mai perfectă a valorilor.

Preoțimea se numește și cu drept cuvânt „militia Christi”, armata spirituală a Duhului sfânt pe pământ. Dacă este adevărat, că armatele lomești de sub porunca cezarilor omenești, spre a putea duce la isbândă lupta în contra inamicului, trebuie să fie bine pregătite și amenajate, cum vom putea noi, armata spirituală a Domnului Hristos să răzvim, secătuiți fiind de orice vlagă dătătoare de viață? Aceasta cu atât mai mult „că lupta nu este împotriva sângelui și a cărnii, ci împotriva domniilor, împotriva stăpânilor, împotriva stăpânitorilor întunerecului veacului acestuia, împotriva puterilor spirituale ale răutății în locuri cerești”. (Sf. Ap. Pavel p. c. Efes VI, 12).

Iată deci care este voința preoțimii române: să lupte pentru Dumnezeu, patrie și neam. Ajutându-o și ridicându-o, pe noi ne ridicăm. Să se știe, că preoțimea noastră vrea o situație materială corespunzătoare, nu din lăcomie și de dragul confortului, ci pentruca să ducă la isbândă lupta ce-i incumbă și să nu fie în inferioritate față de vrăjmași!

Deci „Videant consules!”

Preotul: Ștefan R. Lungu.

Sfintirea bisericii din Grănicieri

Vizită canonică la Pădureni și la Cintelu

Ziua de 23 Octombrie a. c. a fost zi de mare mare bucurie pentru credincioșii noștri din Grănicieri, căci au avut fericirea, ca Pr. Sf. Sa să le sfințească biserica renovată.

Pr. Sf. Sa a plecat dela reședință în ziua de 22 Octombrie a. c. la orele 4.30 după masă cu automobilul, însoțit de consilierul referent Mihailu Păcățianu diaconul Ignatie Ralca și dl. Constantin Popa, consilierul municipiului Arad.

La Șimand, Pr. Sf. Sa a fost întâmpinat de părelele Petru Marșieu din Socodor, care în prezent suplânește pe protopopul bolnav și de pretorele plasei, Dr. R. Bejan.

Ne-a făcut bună impresiune că la toate bisericile pe unde am trecut, s'au tras clopotele, chiar și la bisericile dealte confesiuni.

La hotarul comunei au venit întru întâmpinare vre-o 16 călăreți; iar la intrare în comună ne-a așteptat o mare mulțime de popor în frunte cu protopopul Vingel, Sava Tr. Seculin, preoșii, autoritățile și intelectuali locali.

Părintele Gh. Turic într-o scurtă dar însuflețită cuvântare talmăcește adânc emoționat dragostea sinceră a poporului cu care a așteptat pre Pr. Sf. Sa urându-i bun sosir. Asemenea și notarul comunal, Alexandru Rațiu salută pe Pr. Sf. Sa în numele comunei politice și autorităților administrative. Corul cântă: „Întru mulți ani Stăpâne“.

Pr. Sf. Sa mulțumind pentru această entusiastă primire, binecuvintează asistența.

Se oficiază serviciul de de seară. Biserica tixită de popor.

Constatăm cu plăcere și mângăere că în sf. biserică din Grănicieri (Otlaca) serviciile divine se fac cu mult fast și cu strictă observare a tipicului. Pe cântăreții de strană să-i tot ascuți, așa cântă de melodios și precis.

În Grănicieri avem corul școlarilor sub conducerea învățătorului pensionat. Alexa Turic, și corul bisericesc sub conducerea învățătorului Gheorghe Rediș care este tot odată și președinte al Societății „Sf. Gheorghe“.

Cina o luăm la părintele Tului Oct. Turic.

În 23 Oct. a. c. se face sfintirea bisericii. Pr. Sf. Sa este condus la sf. biserică cu procesiune.

Serviciul religios este oficiat de Pr. Sf. Sa asistat de mai mulți preoși. Între cari și preotul Caius Turic din Arad

Răspunsurile la serviciul divin au fost date de corul bisericesc, condus de inv. Gheorghe Rediș.

În asistență am remărcat pe pretorele Dr. R. Bejan, revizorul D. Boarlu, capit. Grănic. Sutescu, locot. Balotescu, șeful vămii Faur Traian profesorul de pictură Toader, Constantin Popa, Consilier cultural, Arad, Dr. Gh. Frâncu medic, Oprici conducătorul filialei „Victoria“ notarul Alexandru Rațiu, subnotar Gomboșu I. Caba, Dr. Iancu Adam medic, marele mecenat Ștefan Russu și alții.

Cu acest prilej, Pr. Sf. Sa a hirotonisit presbiter duhovnic pe diaconul Victor Giurgiu, ales și confirmat paroh în Polenari Țohești.

Dupăce părintele Gheorghe Turic face un scurt raport despre situația religioasă, morală și culturală a parohiei, Pr. Sf. Sa ține o frumoasă și instructivă predică despre biserică, ca lăcaș de mântuire și despre rugăciune ca mijloc de a te pune în legătură cu Dumnezeu.

Biserica era arhiplină. Credincioșii nu se mai săturau să asculte frumoasele învățături ale Pr. Sf. Sale rostite cu o căldură și convingere, care luminează încălzește, mângăie și liniștește pe om întărindu-l în credința și dragostea lui Dumnezeu și a deapropaelui.

După serviciul religios, Pr. Sf. Sa însoțit de capit. Sutescu, a cercetat frontiera și pe soldații grănicieri, împărțind între ei broșuri de conținut religios moral. Soldații s'au bucurat foarte.

La ora 1¹/₂ s'a dat o masă comună în onoarea Pr. Sf. Sale.

Cel dintâi toast a fost ridicat de Pr. Sf. Sa pentru M. S. Sa Regele Mihai.

Pr. Sf. Sa încheie toasturile accentuând necesitatea armoniei și a bunei înțelegeri între oameni și în special între conducători.

Dela Grănicieri trecem la Pădureni o comună în vecinătatea Chișineului. Le Chișineu Pr. Sf. Sa cercetează pe părintele protopop Dr. Demi Barbu, care este bolnav.

În mijlocul comunei Pădureni Pr. Sf. Sa este întâmpinat de notarul comunal Romul Mladin, iar în ușa sf. biserici de preotul local Gheorghe Ardelean. Se oficiază un scurt serviciu religios, se citește rugăciunea de desiegare, după care preotul Gh. Ardelean raportează pe scurt despre situația parohiei arătând că datele referitoare la înființarea parohiei lipsesc cu desăvârșire. Sunt urme că în această parohie au fost elemente grecești, cari s'au contopit cu elementul românesc. Și astăzi sunt credincioși cu nume de „Nică“ și „Ciacii“ și că înainte cu 39 ani, erau în strană și cărți grecești.

Treceri la sectari nu s'au făcut și nici nu se fac. Sunt 95 perechi cununate și 5 perechi necununate.

Analfabeții aprpape nu sunt. Este înființată „Societatea Sf. Gheorghe“.

Mulțumește Pr. Sf. Sale pentru vizita canonică urându-i mulți și fericiți ani.

Pr. Sf. Sa a ținut o puternică predică despre datorita credincioșilor noștri de a ține cu tărie la biserică străbună și de a trăi o viață adevărat creștinească. Biserica este ivorul mântuirii noastre.

La sfârșit se împart broșuri între credincioși. Pr. Sf. Sa distinge pe preotul Gheorghe Ardelean cu înalta sa vizită. Între aceia a început o ploaie torențială.

Dela Pădureni trecem la Cînteni. Ploaia ne însoțește, sârmași călăreți au fost udați până la piele.

La intrarea în comună Pr. Sf. Sa este întâmpinat de uotarul comunal Hetman German cu reprezentanța comunală. Înaintea sf. biserici ne-a așteptat o mare mulțime de popor, căci ploaia încetase deja.

În ușa sf. biserici Pr. Sf. Sa este întâmpinat de părintele Petru Marșleu actualul conducător al protopopiatul Chișineu și de preoții Mihail Nistor din Cînteu, Aurel Iancu și Mircea Anghel ambii din Zarand.

Se oficiază vecernia. Biserica tixită de popor. Se citește rugăciunea de deslegare. Preotul Mihail Nistor în raportul său se declară mulțumit cu viața religioasă morală și culturală a poporului său care este un popor blând pacinic, și sărguincios.

Pr. Sf. Sa ține o frumoasă predică despre superioritatea sufletului și despre datoritiile omului de a se îngriji de mântuirea sufletului său.

Se împart broșuri între credincioși.

După serviciul divin Pr. Sf. Sa distinge cu înalta sa vizită pe preotul local Mihail Nistor. Ploaia a început din nou cu o putere și mai mare și nu ne-a slăbit până la Arad.

Când am ajuns la reședință pela orele 9 a încetat și ploaia.

Imprejurimile castelului Peleş.

De jur împrejurul Castelului Peleş, o pajiște verde de fân îmbalsamează aerul cu un miros special al fânului de curând cosit, iar în jurul străns al zidurilor, pe sute și mii de metri se întind *faimoasele terase ale parcului*.

Ele au fost construite după 1880 în șapte serii pe o suprafață de 7500 m. p., pentru a servi la mici plimbări Reginei Elisabeta, care fusese grav bolnavă de picioare, așa că la un moment dat era ca și paralizată, neputând face decât mici plimbări pe jos.

Balustradele teraselor, treptele scârilor și fântănele sunt de marmură, statuetele și figurile sunt opera sculptorului Romanelli din Firenze, iar vasele și busturile de piatră sunt din Venezia aduse.

La câteva sute de metri, mai jos pe Valea Peleşului pătrunzând în inima naturei, s'a inaugurat la

24 Mai 1903 frumosul și veselul *Pelișor*, reședința de vară a Regelui Ferdinand și a Reginei Maria încă de când erau Prinți Moștenitori, este de o natură grațioasă prin ornamentațiile cu culori vii și surzătoare construit în stilul renașterii germane.

În *Holul central* găsim păreții îmbrăcați în lemn de alun ca și castelele engleze. *La dreapta* apartamentul Regelui Ferdinand compus dintr'un salon mare, o cameră de lucru, un iatac cu camere de toaletă și baie.

La stânga întrâm într'un apartament în stil modern pentru invitați. Prin scara de onoare de stejar urcăm la primul etaj, unde avem la dreapta suprapus apartamentul Regelui, sus la etaj, apartamentul Reginei Maria cel mai bogat din Pelișor, format din: salon, birou, iatac, buduar și baie, iar spre valea Peleşului o capelă minusculă bizantină cu coloane de murmură cenușie, în stil bisericesc cu pereți în mozaic.

Biroul Reginei Maria cu draperie galbenă la ferestră e de un efect ulmitor în soarelui. Totul în stil englezesc!

Camera de culcare cu frizele de Adjukevici, reprezintă pe fiecare perete un anotimp.

Buduarul Reginei e în stejar mat d'un lux orbitant ca și sala de baie.

Atelierul de pictură cu fântâna curloasă și soba cu teracotă verde cu ușile împodobite cu criș reliefate în fildeş sculptate și pe jos un covor roșu tuns ca în toate camerele Reginei Maria e o splendoare! Sus în mansarde locuiește personalul de serviciu.

Pelișorul are 70 camere, e încălzit cu calorifer și luminat cu 546 becuri electrice, e construit după dorința Regelui Carol de arhitectul Carol Liman.

Mai sus de Pelișor la 990 m. este Casa Pădurei sau Casa de Vânătoare sau *Foișorul* cel mai vechiu — eră terminat când abia s'a inaugurat castelul Peleş — a servit de locuință Regelui Carol la început, precum și Regelui Ferdinand până la construirea Pelișorului.

Cuprinde 42 camere, e în stil elvețian, încălzit cu calorifer și luminat cu 237 becuri electrice. În 1914—15 a fost refăcut de regina Văduvă Elisabeta care după moartea soțului Ei, n'a voit să mai locuiască în Castelul Peleş, nici să-l mai zărească, de acela chiar venea pe strada Furnica și drumul Principele Carol, direct dela gara Sinaia — la Foișor, pentru a nu trece prin fața lui.

Afară de *aceste 3 frumoase castele* în care predomină *Peleşul* căci Regele Carol zicea: „*În același loc nu poate fi, nu trebuie să fie două castele regeste!*”, se ridică în jurul castelului Peleş și alte ciădiri ca:

Casa Cavalerilor edificată în stil elvețian pentru primirea deputațiilor streine, ofițerilor, adjutanților etc cu 16 camere.

Casa Arhitecților la spatele corpului de gardă.

cu 10 camere de locuit și cu o grădință suspendată, pe stânga cum sui la Peleşor.

Corpul de gardă clădit odată cu castelul Peleş, cuprinde garda palatelor, oficiul telegrafo-poștal, locuințe pentru amplouași și 2 garaje pentru 7 automobile. Pe zid la spate are o inscripție latinească.

Economatul e pe muntele Furnica, are locuințe confortabile pentru personal, o cantină, atelier de tâmplărie și ferărie are 60 camere în stilul renașterii germane.

Grajdurile Regale la răspântia Str. Furnica cu Str. Davile și *Corpul de gardă*, are 40 camere, spălătorie și loc pentru 24 cal.

Florările sunt între castelul Peleşor și Foișor cu 6 sere, o locuință cu 15 camere pentru grădinari și o altă locuință cu 22 odăi pentru directorul parcului și grădinarul-șef.

Uzina electrică e în fața Castelului Peleş, are 2 turbine Hidraulice à 70 H. P. putere, care mișcă 2 dinamuri à 40 kw cu curent continu de 120 volți. Turbinele sunt mișcate de apa Peleşului care are o diferență de nivel de 120 m. între uzină și captare.

Grajdurile vechi cu locuințe pentru vizitii și loc pentru 24 cal.

Spălătoria veche e cu vîo 15 camere, acolo se găsesc ruinele unei vechi mori a Mănăstirei Sinaia.

Pimbările prin aceste locuri grație eforturilor Regelui Carol, ale Eforiei Spitalelor Civile din București, ale vechii societ. Carpatine din Sinaia și ale tinerei asociații științifice-culturale-turistice „Hanul Drumeșilor” care a reparat în 1922 cu mari sacrificii, poteca prăpăstioasă lungă de 6 km pe valea Jepilor („Poveștile Peleşului” de Carmen Sylva) și care în 1923 a construit la Peștera Ialomiței o casuță confortabilă de adăpost în jurul căreia s'a organizat și o mică stațiune alpină: „Masivul Bucegilor”, a devenit azi foarte accesibil escursionștilor.

Pimbările prin pădure se fac la peste 40 km. pe poteci foarte bine întreținute în diferite direcțiuni plecând din plața Sinaiei de acolo de lângă cimitirul cu mormintele, la care o mare inscripție indică, că înamicii din lumea aceasta zac înfrâșiți, în acelaș pământ, pentru viața viitoare!

Dau câteva direcții foarte frecventate de marele public:

Sinaia-Castel-Cuib-Poiana Reginei, Popicările, Sfta Ana (la 1218 m. altitudine de unde seara se vede o ferie Castelul Peleş). Poiana Tapului, Poiana, Prahova, Uriătoarea, Valea Peleşului, Vârful cu dor, Omul Caraimanul cu vestita „Floarea reginei”, Piatra arsă, Valea largă, etc. etc.

O ploasă amintire este însă, pentru oricare vizitează orașul Sinaia, să se scoboare pe cele câteva trepte din chiliile din dreapta Mănăstirei unde într'o mică chiliuță se găsește așezat sicriul zidit în piatră

al unuia din falșii stâlpi prin care s'a ajuns la România mare de azi!

E mormântul aceluia, care a subjugat pe toți aceia, cari l-au auzit vr'odată; este mormântul aceluorator, care a fost supranumit „gură de aur”, este mormântul marelui patriot desăvârșit *Take Ionescu*.

Genunchii și-se apleacă inconștient, când zărești candela nestinsă ce arde deasupra mormântului plin de flori așezat în mijlocul chiliuței, iar ochii sunt atrași spre scrierea cu litere mari și frumoase „de aur” care umple pereții de jur împrejurul mormântului, indicând lumii *crâmpee din discursurile celebrului orator Român*, din care reese gândurile nobile pentru țara românească și cum cele prezise de el, acum zece de ani, s'au realizat în întregime, demonstrând astfel tuturor, *geniul gândirei Marelui Orator!*

Ași fi stat ore întregi în această chiliuță ale cărei fraze de pe pereți îți înalță atâta sufletul, dacă un călugăr de al Sftei Mănăstiri nu ne învită să mergem la P. C. Sa Arhimandritul *Mitrofor Starețul Mănăstirei Sinaia* care deși abea reîntors dela „Carlsbad” cu ospitalitatea proverbială, de câte ori ne vede, ne invită la divina „apă rece” înțelegându-se în vechiul Regat: dulceață, cafea, apă adevărat minunată adusă dela cișmeaua din curtea Mănăstirei.

La această „apă rece” multe vorbe pline de duh, am auzit dela Acela care eră un adevărat duhovnic al Regelui Carol și pe care îl respectă atât de mult, stând ore întregi unul lângă altul ca doi vechi și buni prieteni.

Lucia V. Babescu.
Profesoare, Arad.

Crâmpeie din viața pastorală a preotului.

Nu-l mai văzusem de ani de zile. În marea de capete, ce așteptă naintea stației din Timișoara D. I. plecarea trenurilor, abia îl mai putui recunoaște. Eră Gheorghe Brancoveanu, fruntașul și cântărețul de strană din Dumbrăveni de jos. Când mă văzu își lăsă tovarășii și veni grăbit la mine.

Întrebându-l de cele petrecute la Dumbrăveni dela ultima noastră întâlnire, badea Gheorghe umplu ochii de lacrimi și abia-mi putu răspunde: Părintele Timoteiu a plecat de mult dela noi. Consiliul eparhial l-a avansat la gradul de protopop și l-a transferat dela noi. Ne-am temut noi, că așa are să fie și de ce ne-am temut nici n'am scăpat. Consiliul eparhial ne-a trimis în locul părintelui Timoteiu, pe părintele Eusebiu. Om blând și cum se cade. Toți îl cinstim și toți îl iubim, pentru că este părintele nostru sufletesc. Și totuș, când ne aducem aminte de părintele Timoteiu, ne cuprinde o durere fără de margini.

Și vai, câte s'au mai întâmplat dela plecarea părintelui Timoteiu, Bapțiștii, mai ales bapțiștii caută

cu orice chip, să profite de plecarea celui, care s-a priceput atâta de bine să-l desarmeze. Părintele Eusebiu nu-și prea bate capul cu astfel de „nimicuri” după cum spune chiar Sfinția Sa. Și noi nu eram obișnuiți așa. Noi eram obișnuiți să mergem pe calea indicată cu atâta dragoste și înșufiețire de părintele Timotelu și părintele Eusebiu nu vrea să vină cu noi pe calea aceasta.

În Dumineca III-a din Postul mare tot satul a fost trezit din somn de țipetele disarmonice ale unor cântece forțate. Noi, cel mai mulți nu știam ce putea să fie. Însă primarul nostru, harnicul nostru primar a știut îndată, că sunt bapțiștii din satele învechinate, cari au venit la noi anume, ca să ne tulbure apele. Și primarul nostru n'a stat mult pe gânduri. Ci, fără să mai aștepte îndemnul părintelui Timoteiu care nu mai era la noi, primarul trimise poliția, să aducă la primărie întreaga ceata celor gălăgioși. Deodată cu dânșii veni la primărie și George Ciobotarul și mai 2 dintre conducătorii bapțiștilor din Dumbrăveni de jos. Cu o gură cât șura, George Ciobotarul încercă să tragă pe primar la răspundere pentru reglementarea celor cari veniseră la noi nepoftiți de nimeni. Dar și-a găsit Ciobotarul omul Căci primarul nostru era cel mai devotat om al părintelui Timotelu. Chiar pentru aceasta l-am ales primar. Și nu ne-am înșelat în așteptările noastre. Dar, durere, numai la câteva luni după alegerea de primar, părintele Timoteiu ne părăsi. Primarul nostru având acum în fața sa pe cel trei conducători ai bapțiștilor, își aduse aminte de toate, câte îi spusese părintele Timoteiu despre acest fel de demagogi. În loc să între cu el în discuții zădărnice le trase pedeapsa cuvenită, iar pe nemernicii îi îndreptă pe cărările de unde veniseră. Mare fii mâniarea demagogilor fățarnici, dar și mai mare fii bucuria alor noștri. Dacă părintele Timotelu a plecat dintre noi, ne-a rămas în schimb o mângâiere: Era primarul nostru Ioan Popescu, care-și da și viața pentru Biserica strămoșească.

Dar lucrurile nu se opriră aci. Bapțiștii pedepsiți se jeluiră și la frunză și la larbă. Plângerile lor ajunseră până la urechile celor cari căutau să folosească toate pentru partidul politic, din care făceau parte. Și primarul dela Dumbrăveni de jos, care avea curajul să fie de alta culoare, ajunse în grea cumpănă Părintele Eusebiu, care măcar de data aceasta trebuia să lasă din „pasivitate” și să miște toate pietrele, pentru a scoate din încurcăla pe primar, părintele Eusebiu nici acum nu dădu nici un semn de viață. Și un singur cuvânt al Sfinției Sale ar fi tras foarte mult în cumpănă, la domniile cel mari. Ori părintele Eusebiu nu iubea pe primarul nostru. Pentru ce? Pentru că fusese omul cel mai devotat al părintelui Timotelu. Și nici nu făcu nici un pas și nu puse nici o vorbă pentru el. Și primarul se văzu nevoit să in-

dure o mulțime de șicane. Pe când interveni alți preoți, din alte sate, era prea târziu. Primarul Ioan Popescu fu dat afară din serviciu și înlocuit cu cel mai mare dușman al Bisericii, cu Atanasie Schiopuș care avea vădite închinări spre secta bapțiștă.

Acum bapțiștii își fac iarăș de cap la noi în Dumbrăveni de jos. Câștigă iarăș prozeții, ca înainte de venirea părintelui Timotelu. Încurajați de dragostea nouului nostru primar și de simpatia ce le-o poartă indirect părintele Eusebiu, ne vin tot mai des și bapțiștii din satele învechinate, silindu-și cu tot mai puțină sfială, firea spre răcnire. Și părintele Eusebiu pe care cinștim, pentru că este părintele nostru sufleteș, le califică toate aceste de fleacuri și nimicuri, de cari Sfinția Sa nu simte nevoia să se ocupe...

Ascultând cele spuse de fruntașul din Dumbrăveni de jos era cât pe-aci să scap trenul. Fără să-i mai pot spune o vorbă urcal trenul, care se puse îndată în mișcare. Și ce era să-i mai spun? Că nici un primar din Dumbrăveni de jos n'o să-și mai apere în viitor Biserica? Asta o știe și el și toți din Dumbrăveni de jos și din jur chiar. Numai părintele Eusebiu și cel de-o părere cu dânșul nu vorș'o știe.

Chiar de aceea am pus aceste „nimicuri” pe hârtie, ca să vadă și sfințiile lor, că de multe ori din lucruri mici se pot face lucruri mari și din primejdii mici primejdii mari.

Preotul Macarie.

Fanfaronada ungurească.

Revista „Vasárnap” No. 20 din luna Septembrie publică o schiță intitulată „Vajdahunyad” sub înscăltura unul oarecare „olysól es héthársi Gabányi Iános”.

E nostimă schița aceasta. Nici mai mult nici mai puțin: Regele Sigismund al Ungariei în luptele contra voevodului Mircea de peste munți, ajunge pe valea Cernel, unde este găzduit în comuna „Csolnák” (Hunedoara de astăzi) la văduva săcuiului Marzsinal. Aci face dragoste cu fata săcuiului, apoi se duce pe aici încolo, așa cum se și cuvine pentru un simandicos rege hal-huiu. Viteazul și nobilul căpitan al regelui cu numele Buth Vojk, la rândul său, se îndrăgostește de fată. Fata fără voie se mărită cu acest Vojk Apoi pe viteazul și nobilul maghiar Buth Vojk cinstitul „olysól és héthársi Gabányi Iános”, tratându-l ca pe o cantitate foarte negliabilă, îl înlătură foarte repede din povestire, lăsând pe blata săcoalcă văduvă cu un copil. Săcoalca naibil își aduce aminte de un inel primit dela rege de pe vremea dragostei dântăiu inel care avea să-l deschidă toate porțile țării la fătul și o pornește spre Buda. Pe drum un corb obraznic fură inelul celebru. Pruncul săsoaicei însă ucide corbul cu o săgeată și scapă inelul. Ajunși la curtea regelui

acesta adoptează pe copil și dăruiește săcoalcei ținutul Hunedeorii cu șalzeci de sate...

Ar fi să fie povestea zămislirii lui Ioan Huniade și urmașului său Matel Corvinul.

Fără comentariu și totuși... Nici chiar scrințele istoricului „olysól és hétársi és... putea să-și adauge și alte epitețe dacă ținea cu orice preț să arate toate localitățile în care și-a înfiripat cunoștințele istorice — nu poate falsifica îndeajuns numirile proprii românești de Volcu și Mărgineanu, totuși fanfaronada deșuchiată, falsifică fără nici o rușine istoria, cu aceeași cutezanță obraznică — caracteristică dealtefel rasei — care nu a pregetat în nici o împrejurare ca să trâmbejeze cu ifose de țigan, originea „vitejească nobilă ungurească“ a tot ce a zămislit bun omenirea.

Prostia și fanfaronada devin câteodată atât de strigătoare, că te simți obligat să-le dai palmi să tacă. Și pentru acest motiv, deși revista căreia îi adresez articolașul de față își are un caracter bine precizat care nu se impacă cu idela de luptă și desbinare îmi cer voie ca din când în când, să mi-se permită o colaborare, care urmărește să fixeze în limitele lui adevărul, oridecâteori fantastice sforăleli de pamfletari improvizați în scriitori vor aluneca — tendențios sau numai din prostia — pe panta minciunel.

Strajer.

BIBLIA

„Nici un popor — zicea Wilson, fostul președinte al Americii — nu va putea să-și birue ispitele și neburile dacă nu cunoaște cuvântul lui Dumnezeu din Biblie. Ca un cărmuitor de stat, eu sunt încredințat că picloarele mele și ale cetățenilor mei, trebuie să se rezime pe cuvântul lui Dumnezeu din Biblie“. Anglia și America stau în fruntea tuturor popoarelor pentru că nici o altă nație nu citește Biblia cu atâta râvnă ca englezul din Anglia și America.

Noi România n'avem azi nici o Biblie tipărită în țară la noi. A fost una, a sf. Sinod. S'a gătat și alta nu s'a mai tipărit. Avem noroc cu Societatea biblică din Londra că ne trimite Biblii românești, altcum am fi în rând cu triburile sălbatice de prin Africa: un popor întreg fără nici o Biblie.

Dacă numai a 10-a parte din hârtia câtă s'a măcinat la alegeri, s'ar fi folosit pentru tipărirea Bibliei, țara ar fi plină de cuvântul lui Dumnezeu. Dacă numai a mia parte din hârtia pe care o mănâncă politica s'ar folosi pentru tipărirea Bibliei, țara ar fi plină de cărțile sf. Scripturi.

Ce bine ar fi dacă am înțelege cu toții cuvintele de mai sus ale președintelui Wilson.

† Ștefan Popoviciu.

Annunțăm și noi cu mult regret trecerea la cele eterne a lui Ștefan Popovici, fiul părintelui Alexiu Popovici din Arad. Defunctul părăsește pe ai săi în vârstă bărbațel, când era titularul unui post cu grea răspundere și când se legau de dânsul cele mai frumoase nădejdi. Ștefan Popovici sucombă curând după mamă sa, prin ce casa părintelui său este din nou în dollată. Rugăm pe Dumnezeu să-l dăruiască odihnă večnică iar îndurerata familie să supoarte aceasta pierdere cu resignație creștinească.

Familia a dat următorul necrolog:

Cu inima sfâșiată de durere aducem la cunoștința rudelor, cunoșcuților și prietenilor că iubitul nostru fiu, frate, cumnat, unchiu și nepot Ștefan Popoviciu sub-adm. financiar în Sighet în anul al 41-lea vieții sale, după grele și îndelungate suferințe și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, Joi în 11 l. a. orele 2 dimineața în clinica din Cluj.

Scumpele lui rămășițe pământești au fost așezate la locul de večnică odihnă în cimitirul Eternitatea din Arad Sâmbătă la 13 l. c. orele 3 d. m. din morga cimitirului de sus. Arad, la 12 Oct. 1928. Preot Alexiu Popoviciu tată, Cornel Popoviciu, Livia Jurma născ. Popoviciu, Alexandra Popoviciu născ. Popoviciu frate și surori, Pr. Pavel Jurma, Pr. Valeriu Popoviciu cumnați, Văd. Olga Bugariu născ. Iștanescu mătușă, Lucia Jurma, Dorina Jurma, Viorica Popoviciu, Leția Popoviciu, Eugenia Popoviciu, Aurora Popoviciu nepoate.

Consiliul Eparhiei Ort. Române a Aradului.

Comunicat.

No. 5675—1928.

Consiliului eparhial ort. rom. al Aradului aduce vii mulțumiri Preastimatei doamne Aurora Dr. Mărcuș din Arad, care a binevoit a dărui bisericii din Grădiște zece mii lei.

Dumnezeu să o ție mulți fericiți ani în Arad, la 12 Octomvrie 1928.

Consiliul Eparhial ort. rom. al Aradului.

Sfințirea întru arhieru a vicarului mitropoliei ardelen, Dr. Vasile Stan.

O zi de praznic a fost la Sibiu Duminica trecută, în 14 Octombrie. În această zi s'a făcut sfințirea întru arhieru a vicarului mitropoliei ardelen, Dr. Vasile Stan.

Încă din toamna anului trecut, părintele Dr. V. Stan a fost ridicat la rangul de arhimandrit și ales ca vicar al Mitropoliei Ardealului. La propunerea I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae, Sf. Sinod a înălțat la rangul de arhieru pe noul vicar.

Sfințirea s'a făcut Duminica trecută în cadrele unor slujbe mărețe. La a tul sfințirii au fost de față, I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae P. S. Sa episcopul Roman al Orășii Mari, P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului și P. S. Sa arhieru vicar Andrei Magier dela Orade.

Sâmbătă seara s'a făcut cuvenita priveghiere. Duminică dimineața începe sf. Liturghie în mare sobor. Slugesc, toți arhierii în strălucitoare ornate bisericesti. În decursul sf. Liturghii se face hirotonirea noului arhieru.

La sfârșitul slujbei vorbește foarte frumos P. S. Sa episcopul Roman introducând pe noul arhieru în frumoasa misiune și chemare ce-l așteaptă. Răspunde prin o vorbire noul ales mănecând dela pericopa evangheliei când Domnul a chemat pe Petru să treacă peste valurile mării.

După sfârșitul slujbei, au urmat recepții în salo-nul mitropoliei. Toate corporațiunile bisericesti și civile i-au urat noului ales mulți, fericiți ani.

Noului arhieru i s'a dat titulatura de arhieru de Râșinari.

Postul de vicar a fost înființat de Șaguna la anul 1868. De atunci a fost ocupat de doi bărbați vrednici: Nicolae Popea și Dr. Ilarion Pușcariu. Tot atât de vrednic este și urmașul lor, P. S. Sa părintele vicar Dr. Vasile Stan. A făcut studii filosofice și teologice, 17 ani a fost profesor la seminarul teologic din Sibiu de unde au eșit preoții noștri. A trecut apoi ca director la școala normală Andrei Șaguna. Pe tot locul a lăsat urme de lumină de hârnicie de muncă, de pricepere și de o neîntrecută corectitudine.

Părintele vicar e născut dintr'o familie de moți plugari din comuna Șohodol, Munții Apuseni. Cu ajutorul Domnului și prin vrednicia Sa s'a ridicat din o familie de plugari la frumoasa treaptă de azi.

Țara Moșilor poate fi mândră că ne-a dat un arhieru. Părintele vicar este cel dintâi arhieru pe care îl dă Țara Moșilor.

Ne alăturăm și noi la cei cari îi urează mulți ani fericiți cu izbânzi mari pentru lucrul Domnului și binele Bisericii.

Din roadele cultului baptist

Uu fost baptist ne scrie următoarele:

Ne vine vestea că *bătrânul și botezătorul comunității baptiste, Sombotean Eftemie din comuna Igrăș* nu-l nici cald, — nici rece — față de scriptură care o predică celor-ce-l ascultă, susnumitul *se desparte de soția lui, — o părășește cu 5 copii.* — Iată păstorul cel plătit despre care vorbește Isus, — Ioan Cap. 10; vers 10—15

Și ce a mai vorbit Isus despre despășire de nevastă? *Matei Cap. 19; vers 3—9.* — tocmai lui i-a vorbit farizeul —

Dar cel mai amarnic în aceasta cauză a fost lovit *T. Pascu* premergătorul baptist din T. Torontal, El a intervenit pe lângă tovarășul său nedespășit ca se amâne despășirea de soție, până ce trece conferința generală, care va avea loc în toamna anului acestuia, în comuna Curtici.

Căci conform Statutului Uniunii urmează a-și da dimisia, spre a se face noi alegeri și jupunul T. Pascu se teme că lipsindu-l votul lui nu va putea fi ales ca prezbiter.

În caz că nu va fi ales, ar fi forțat de împrejurări să se reîntoarcă la vechea lui meserie de *scopit armăsarilor* și aceasta iar cauza o mare rușine.

Pe de altă parte ar mai perde și alte avantaje, d. e. ca pul de *găind* și *ouăle* ouate Duminica pentru Dl Isus, care le cerea în plus dela credincioși, despre ce trăta Universul din 15 August 1928.

În anul 1928 luna Iulie *T. Pascu a fost dat judecații* Uniunii baptiste Arad, ca la verificarea făcuta de I. Berbecariu, Arad sub adm. dlui având ca casar pe *Simion Dreguliță* și *Maxa Birgian*, fiind declarați toți trei solidari la *frauda comisă de Lei 14092* din casa bisericii Timișoara. care de fapt nu s'a judecat până în prezent.

Uniunea din Arad cu încă 10 bătrâni — care acopere rușinea și nelegiurea escrocilor. — au eschis 16 persoane din Uniune. — prin aceasta au dat dovadă că sunt toți deopotrivă.

Acum urmează că nelegiulții comuniști escroci să fie dați în judecată la tribunal de către credincioși în care proces va figura și președintele ca solidar la faptele lor murdare. — prin faptul că n'a cercetat cauzele. — În fața tribunalului vom dezvolta și alte lucruri mai principale.

Cumpărăm din Biblioteca „*Semănătorul*” Nrii; 1, 3, 8 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 49.

Oferim per număr curat și neruinat Lei 3.50

Librăria Diecezană Arad.

PROGRAMA

Congresul Preoților misionari ortodoxi din România care se va ține la Arad, în
în 25—28 Oct. 1928.

Partea I: Congresul teoretic

Joi 25 Oct. Ședința I a Congresului,
în sala Academiei teologice.

Ora 10 a. m. „Te-Deum” în Biserica ca-
atedrală.

Ora 11 a. m. Deschiderea solennă, din
partea P. S. Sale Episcopului Grigorie, în
sala mare a Prefecturii

Ora 1. d. m. Masă comună

Ora 4 d. m. Continuarea ședinței, cu
temele:

a) „Opera misionară unitară a Bisericii
ort. române”.

b) „Programa de muncă a misiona-
rului eparhial”

(Cu discuții după fiecare subiect)

Vineri 26 Oct.:

ora 6.50 a. m. Plecarea la sf. Mănăstire
Hodoș-Bodrog.

Ora 7.30 a. m. Paraclisul Maicii Dom-
nului, în biserica Sfintei Mănăstiri.

Ora 9 a. m. Utrenie cu sf. Liturghie:
predică arhim, Poliearp Morușca (sau a altuia,
care i-s'ar anunța).

Ora 1 d. m. Masa comună.

Ora 3 d. m. Vecernia zilei.

Ora 4 d. m. Ședința a II a Congresului
cu tema

c) „Misionarismul societăților religi-
oase pentru tinerime”

(Cu discuții asupra subiectului)

Ora 6.30 d. m. Întoarcerea cu trenul, la
Arad.

Sâmbătă 27 Oct.:

Ora 7. dim Utrenie, la Catedrală

Ora 9. dim Ședința III (în sala Acade-
miei teologice), cu tema:

d) „Misionarismul între sectari” (cu
discuții asupra subiectului).

Partea II: Congresul practic

(Misiuni religioase)

Sâmbătă, 27 Oct.:

Ora 3 d. m. Vecernia, cu cuvântarea în-
trodactivă a P. C. Sale arhim Poliearp Mo-
rușca.

Ora 6 d. m. Pavecernia, cu alocuția de
îndemn la mărturisire, de P. C. Sa protopop
Dr. Ștefan Cioroianu.

Duminică 28 Oct.:

Ora 6½ a. m. Utrenia, urmată de primi-
rea pelerinilor.

Ora 9 a. m. Sf. Liturghie, cu Arhieru, și
predică despre Sf. Împărtășanie, urmând cumi-
necarea creștinilor.

Ora 1 d. m. Masă comună

Ora 2 d. m. Vecernie urmată de:

Ora 4 d. m. Concert religios, dat de co-
rul „Armonia” în Biserica catedrală (cu în-
trare liberă și gratuită pentru oricine)

Conferința „Biserica misionară” (ca un
apel către public de a se atașa la opera mi-
sionară a Bisericii)

Ora 8 d. m. Reprezentația teatrală „Apos-
tolii satelor”, la „Casa Națională”, suburbiul
Pârneava.

INFORMAȚIUNI.

Parastas. Împlinindu-se în anul acesta o sută
de ani de la nașterea și 30 de ani de la răposarea fe-
ricitului arhiepiscop și mitropolit Miron Romanul, Sâmbă-
tă, în 13 Octomvrie a. c., la ora 11 a. m., I. P. S.
Sa mitropolitul Nicolae, asistat de PP. SS. LL. episcopii
Roman și Grigorie, arhieru Andrei și preoțimea ca-
tedralei din Sibiu, a celebrat parastas pentru odihna
sufletului adormitului în Domnul, arhiepiscopul și mi-
tropolitul Miron.

Au asistat membrii Consiliului mitropolitan și
arhiepiscopesc, profesorii și elevii Academiei și Semi-
narului teologic, nepoata defunctului, doamna Maria
Cosma și membrii familiei Cosma.

Cântările au fost executate de corul Academiei teologice, condus de profesorul C. Popa.

La finea serviciului divin părintele consilier metropolitan Dr. Vasile Bologa a rostit un impresionant panegeric schițând în linii generale activitatea răposatului și scoțând în relief distinsele lui calități.

Dela catedrală Vicarul Dr. Vasile Stan dimpreună cu consilierii arhiepiscopesci au mers în cimitirul bisericii din suburbiul Iosefin depunând în numele bisericii, o cunună pe mormânt, iar a doua cunună a fost depusă de familia Cosma.

Și aicea s'a oficiat un serviciu divin pentru odihna sufletului neuitatului ierarh.

Jubileul Dobrogei. Consiliul de ministri a hotărât definitiv ca data serbărilor pentru aniversarea a 50 de ani dela unirea Dobrogei cu România să fie 28 Octombrie a. c. S'a aprobat o reducere de 50 la sută pe Cfr. pentru călătorii cari vor lua parte la aceste serbări și să viziteze expoziția jubilară dela Constanța.

Pentru statua lui Eminescu ce se va ridica la Iași d-l ministru Alexandru Lapedatu a dat suma de 150.000 Lei.

Români decorați. La serbările dela Belgrad în amintirea celor zece ani dela spargerea frontului dela Salonik, a luat parte și o delegație din România. Din acest prilej generalul Presan a fost decorat cu marea cruce a ordinului Karageorgevici pe care l-a așezat-o pe piept însuși regele Alexandru. Generalul Toma Dumitrescu a fost decorat cu crucea de ofițer a ordinului Sava.

Adevăr. Gazeta „Adevărul” din București scrie între altele aceste șire: „Suntem îngropați în putregat”. Noi îl credem acest cavânt fără să se jure. Ne pare bine că își recunoaște în sfârșit putregaiul. Gura păcătoșului adevăr grăește.

Porunca papei. Papa dela Roma a dat poruncă episcopilor din răsăritul Europei ca să lucre din răsuferi pentru întoarcerea lumii la biserica catolică. Scopul se cam vede de departe. Gândurile l-se îndreaptă mai ales în potriua Românilor. Pentru că papa ar dori să albe putere lumească și în România cum a avut în alte țări în cari a perdut-o.

Credința cânelui. Acum șase luni plecase din Brooklyn în America un domn spre California. În drum și-a pierdut cănele la care ținea foarte mult. Stăpânul său a publicat în ziare, promițând o frumoasă răsplată aceluia, care îl va aduce cănele. Dar nimeni nu i l-a adus, cu toate că pe zgarda cânelui era adresa sa. Într'o seară, după șase luni, stăpânul auzi un răcâit la ușă. Era cănele sbârliț, slăbit, cu picioarele însângerate, cu unghiile tocite. Acest câine credincios a făcut singur distanța de 4500 km. dela Los Angeles până la Brooklyn și cine știe prin câte primejii a trecut, până a ajuns acasă.

O nouă sectă. O patrulă de grăniceri polonezi a descoperit, din întâmplare, în localitate Drodledovska, o sectă religioasă, ce poartă numele „de secta gurii sângerânde”. Membrii acestei secte se recrutează mai ales printre tinerulul țărănesc. Băieții și fetele merg în pădure unde șeful sectei îi amețește cu beuturi amesttoare și îi dau la desfrâu. Membrii sectei au fost arestați și înaintați autorităților.

O pedeapsă. Vestitul „domnișor” Găetan, care a încercat să-și omoare ibovnica și să o jefulască a fost osândit la opt ani temniță. Și-a primit pedeapsa un om care n'a făcut nimic bun în viața lui. Și pedeapsa aceasta este o osândă pentru toți cei de seama lui. Aceștia sunt o seamă de oameni crescuți în case îmbelșugate crescuți cu cea mai mare îngrijire, cari erau priviți din copilărie ca „sarea pământului”, înconju-rați de măguliri și de isptiile tuturor plăcerilor, care-și bat joc de tot ce e sfânt. Sunt oameni leneși fără profesiune cari trăesc dela club la salon și dela salon la club, toată trândăvia lor și lipsa de a folosi societății care l-a crescut pe genunchi. Invețe din aceasta toți ceilalți cari, în nevoile lor de bani, fac tâlharii și stropesc cu sânge viața lor tină.

Școlile confesionale. Se știe că școlile confesionale românești au fost luate de stat. Ele sunt însă proprietatea bisericilor, cari până acum n'au primit nimic în schimb. Acum Ministerul de Interne a dat prefecturilor de județ un ordin, în care le face cunoscut că în viitor vor trebui să se plătească de către comitetele școlare. Ordinul acesta înlătură o stare de nemulțumire care făcea la sate multe încurcături.

Spionii. Din București se vestește că inspectoratul de siguranță din Chișinău a descoperit o societate de spioni în Basarabia, care avea legături cu Odesa și Moscova. Capul acestei organizații un oarecare Tarnovsky a reușit a fugii în Rusia. Au fost arestate mai multe persoane.

Se vând hainele lui Franz Iosif. Din Viena se vestește, că guvernul austriac va scoate încurând în vânzare toate hainele rămase după răposatul împărat Franz Iosif. Se crede, că hainele acestea vor fi vândute cu preț foarte bun, deoarece în Viena trăiește și azi o mulțime de lume, care a cunoscut pe împăratul Franz Iosif și care ar dori să albe astfel câte o amintire dela el.

BIBLIOGRAFIE.

Suveranitatea și solidaritatea națională.

discurs ținut în senat

de Dr. Gh. Ciuhandu senator.

Alături de cuvântările magistrate ale P. P. S. S. ierarhi ai bisericii noastre, rostite în corpul matur al Țării, în nex cu legea cultelor, se remarcă discursul senatorului Dr. Gheorghe Ciuhandu, consilier referent al Eparhiei Arad.

Dacă avântul cuvântării P. P. S. Mitropolit dela Sibiu, întărește, înaltă; dacă patriotismul cald, sincer, pe care se brodează măiestrit vorbirea P. S. Sale Episcopului Grigorie, electrizează, discursul părintelui senator Dr. Ciuhandu este un temeinic studiu, un conglomerat de puternice dovezi, adunate cu nestrămutată perseverență a „unei vremi îndelungate” și aduse la timp și la locul său în sprijinul dreptății legii românești.

Cel ce cunoaște lucrările părintelui Ciuhandu și a avut norocul să asculte și acest discurs a putut simți cu adevărat mărimea și greutatea „mănușii de ponoase și dureri istorice”, desfășurate ca într'un dramatic film, în senatul României, și cari cer să fie ascultate și vindecate.

Cetindu-l, ți se întărește convingerea că poporul român a trecut printre Scylla și Carybda Aprobatorilor și Compilatelor, desmoștenit, legat apoi ca rob de glie, ca să poată fi ușor de desbinat sufletește la anul 1700, n'are altă datorință mai mare decât: „restabilirea unității sufletești și ierarhice” ca un postulat național.

Și aceasta se impune cu atât mai mult, că românii uniți, suprapun alături de ceilalți catolici intereselor lor profesionale marilor interese de ordin general ale Țării.

Ori ce alta fac gr. catolicii când cer la oaltă cu ungurii, ca pe dignitarii bisericii catolice să-i numiască popa în țara românească, decât să înlesnească amestecul papal în chestiunile interne ale Țării?

Statul catolic maghiar s'a apărut, cum s-au apărut toate țările de astfel de ingerințe începând cu protestul dietei ungurești pe vremea lui Ioan Huniade și codificările tripartitului verbotian, care n'a recunoscut papel alt drept decât cel al confirmării, prin toate legile până în zilele noastre.

Placetul regal n'a fost decât un veto exercitat veacuri de rând în toate statele contra agresiunilor papale.

De ce să se admită numai la noi atribuțiile de suveranitate papală? De ce se dă situație privilegiată în țara românească străinilor de conf. catolică, situație obținută „peste capul legislației române”? De ce încearcă să se substragă catolicii din România placetului regal, pe care l-au recunoscut în Ungaria neîntrerupt?

Sunt întrebări, cari se desprind insistent din desfășurarea puternicilor argumente, cu cari se probează clar că concordatul este un aranjament oneros pentru țară, cu atât mai vătos, că biserica apuseană „ne-a încălecat și de altcum prin miniatura, care s'a admis în statul românesc, fără nici un temei constituțional—și care din organde legătură cu guvernul ce trebuia rămână, s'a prefăcut în organ de agitație și tulburarea contra bisericii ortodoxe.

În discursul său păr. senator atinge demonstrația uniților cu ridicarea stegului papal pentru Roma alături de unguri, precum și filmul cu fluturarea praprilor contra românilor.

Parcă aud enararea indignată a unui bun român, despre uniții, cari strigau pe străzile Clujului: „Jos cu ortodoxii”, „jos cu Grecii”.

Luminos se arată chestiunea averilor bisericesti, precum și cea de drept public a patronatului, cari în loc să fie tratate „la lumina zilei, în corpurile legiuitoare românești, au fost trecute în umbra tratativelor lăturănice, ale acordurilor și ale concordatului cu papa”.

Și se stârnește în suflet durerea gândind cum s'a secularizat, — fără nici un ban, — toată averea bisericii ortodoxe; iar averile ajunse pe mâna bisericii catolice, — sunt rescumpărate de adevăratul proprietar care este statul român, în favorul usufructuarului, cu bani grei.

Considerând disproporția isbitoare pe de o parte între averile colosale ale bisericii apusene și numărul credincioșilor ei, și pe de altă parte între numărul ortodoxilor și sărăcia lor, — disproporție probată prin date statistice, — se in-

dică de sine între primele datorințe ale legislatorului român: reabilitarea bisericii ortodoxe sub raport material.

Se atinge în discurs și chestiunea sectarilor, — chestiune tratată pe larg cu autoritate de specialist recunoscut de P. S. Sa Episcopul misionar „Grigorie, în discursul rostit în senat și apărut de curând în broșură.

Revenind asupra problemei averilor bisericesti oratorul arată, că atunci când s'a așezat între noi Catolicismul sub numirea eufemistică de „unire”, era de ajuns, ca să treacă preotul cu câteva suflete la legea împăratului și cu el trecea toată averea la catolici.

Concluzia firească? Se impune „Reintegrarea poporului românesc și a statului român în toate drepturile sale suverane”.

Credincios convingerilor sale câștigate, și întărite de dovezile luate, în mare parte, din literatura bisericii apusene, păr. senator Dr. Ciuhandu în discursul ținut în senat, s'a redat pe sinc, așa după cum este cunoscut din lucrările sale de până aci. Am urmărit dar, nu știu, ca să se fi ridicat vr'un cuvânt de detractare în contra acestor studii, și nici nu se poate ridica, pentru că toate sunt întemeiate pe dovezile de granit ale adevărului, în fața cărora nu pot uniții decât să se plece, să tacă și să-și verse veninul în neserioasele telefoane ale „Unirii”.

Cei ce calomniază ortodoxia prin pretențioasele broșuri, editate la Lugoj, s'ar putea catadicsi să se privească în oglinda scrierilor păr. Ciuhandu.

Alături de magistratele cuvântării ale P. P. S. S. ierahi discursul păr. Ciuhandu este un răspuns demn dat din tranșele de apărare al bisericii ortodoxe contra incursiunilor, agresiunilor bisericii apusene, făcute în contra bisericii ortodoxe și implicit a neamului românesc.

Românii de bine citesc cu dobânda sufletească iar preoții sunt recunoscători că li s'a pus la îndemână o nouă armă de apărare

Tim. II 928.
Tie Flaviu.

Publicațiune.

Pentru darea în întreprindere a renovării sft. biserici ort. rom. din Chizdia se publică licitare minuendă și cu oferte închise și sigilate pe ziua de 21 Octomvrie 1928 a. c. oara 11 la Oficiul parohial din Chizdia.

1. Planul, devizul de spese și condițiile generale se pot vedea la Oficiul parohial din Chizdia.

2. Concurenții vor înainta deodată cu ofertele închise și vadiul de 10% din prețul oferit.

3. Nu vor fi admiși la licitație decât antreprenori diplomați.

4. Antreprenorul pe care va rămâne lucrarea va solvi cheltueli pentru compunerea planului și a devizului aprobat de Veneratul Consiliu eparhial ort. rom.

5. Concurenții nu pot pretinde spese pentru participare la licitație.

Comisia de licitare își rezervă dreptul a preda lucrările acelu antreprenor, în care va avea mai mare încredere.

Din ședința Consiliului parohial ținută la 7 Octomvrie 1928.

Consiliul parohial ort. rom.

CONCURSE

Nr. 3721 | 1928,

Pentru deplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant Ineu se publică concurs cu termen de 30 de zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în organul Oficial „Biserica și Școala”, cu dotațiunea:

I. Dela Protopopiat:

1. Retribuțiunea lunară de 550 lei dela Consiliul eparhial.
2. Birul protopopesc dela parohii și administratorii parohiali, 120 litri cucuruz sfărmat răscumpărat cu 400 lei.
3. Dotațiunea dela Stat conform bugetului general al statului.
4. Spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodal Nr. 62 din 1914.
5. Uzufuctul grădinei și a casei tractuale.

II. Dela parohie:

1. Sesiunea parohială.
2. Stolele legale.
3. Intregirea dotației dela stat conform legilor în vigoare.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială și casa protopopească le va suporta protopopul.

Reflectanții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să înainteze subsemnatului Consiliu eparhial recursele lor instruite cu documentele de cvalificațiune, prescise în §-ul 53 din Statul organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească cvalificațiunea cerută reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de bacalaureat (maturitate) și să dovedească prin atestat că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin mulțumitor și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s-au distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consiliului eparhial ort. român ținută în 3 Octomvrie 1928.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Nr. 4322 | 1928,

Pentru deplinirea postului de protopresbiter în tractul vacant Belinț, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela ziua ce urmează după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”, cu dotațiunea.

I. Dela protopopiat.

1. Retribuțiunea lunară de 550 lei dela consiliul eparhial.
2. Birul protopopesc dela fiecare preot din tract 50 kgr. după parohiile de cl. I. 40 kg. după parohiile de cl. II. și 30 kg. după parohiile de cl. III. alternativ, într'un an grâu, în celalalt porumb.
3. Dotațiunea dela stat conform bugetului general al statului.
4. Spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodal No. 62 din 1914.

II. Dela parohia centrală Belinț.

1. Sesiunea parohială în extensiunea ei de azi;
2. Stolele legale.
3. Intregirea dotației dela stat conform legilor în vigoare.

Locuință protopopească nu este.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială le va suporta protopopul.

Reflectanții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să înainteze subsemnatului Consiliu eparhial recursele lor instruite cu documentele de cvalificațiune, prescisa în §-ul 52 din Statutul organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească cvalificațiunea cerută reflectanților la parohiile de cl. primă, să producă testimoniu de bacalaureat (Maturitate) și să dovedească prin atestat, că au au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consiliului eparhial ort. român ținută în 3 Octomvrie 1928

Consiliul Eparhial ort. român Arad.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. 3: Revetiș, se publică concurs cu termen de 30 zile.

- Dotație: 1. Sesiune parohială întregită la 82 jugh. 2. O cânepiște 3. Casă parohială. 4. Stole și bir legal. 5. Intregire de salar dela stat.

Contribuția după beneficiul său o va plăti alesul.

Recursele adresate Consiliului parohial se vor înainta Oficiului protopopesbiterial din Buteni. Reflectanții din alte dieceze sunt obligați a dovedi în scris învoirea P. Sf. Sale Episcopului nostru că pot concura la aceasta parohie.

Cu consensul Cons. par. aprobat de Cons. Eparhial sub Nr. 4709/1928.

F. Roxin protopop

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. 3; Roșia-Șebîș, se scrie concurs cu termen de 30 zile.

Dotările: 1. Sesiile parohiale întregite la 32 jugh. 2. O cănepiște. 3. Un intravilan. 4. Bir și ștote legale. 5. Întregirea desalar dela stat.

Contribuția după beneficiar său o va plăti alesul.

Recursele adresate consiliului par. din Roșia, se vor înainta Oficiului protopresbiteral din Buteni. Reflectanții din alte diecese va trebui să dovedească în scris învoirea P. S. Sale de a putea concura la această parohie.

Cu consensul Consiliului par. aprobat de Cons. Eparhial sub No, 4628 | 1928.

F. Roxin protopop,

—□—

1—3

Conform rezoluțiunii Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 3966 | 1928 se publică concurs pentru îndeplinirea postului de capelan cu drept de succesiune pelângă parohul Trăian Terebențiu din parohia de clasa I. Gașca cu termen de alegere 30 de zile dela prima publicare în fola oficioasă a Eparohiei.

Venitele împreunate cu acest sunt.

1. 1/2 bir în bani, 1/2 stote, 1/2 sesiile beneficiată în trecut de numitul paroh, precum și una cănepiște.

2. Întregirea dotațiunii preoțești dela stat, până când se va pune în curgere salariul de capelan din partea statului; parohul Trăian Terebențiu se obligă să dea capelanului 1/3 din retribuția ce o primește dânsul dela stat.

3. Nefiind în comună casă parohială, de locuință se va îngriji alesul capelan.

4. Alesul va suporta dările după beneficiu și va catehiza fără nici o remunerație la școalele la care va fi designat și va predica totdeauna când va fi de rând.

Dela recurenți se cere cvalificațiune pentru parohii de clasa primă.

Reflectanții din alte eparhii, au să obțină învoirea Prea Sf. Sale Părintelui Episcop eparhial.

Competenții în termenul regulamentar au să se prezinte în Sf. biserică ort. rom din Gașca, pentru a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorice, iar concursele adresate Consiliului parohial ort. rom. din Gașca se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Șiria.

Gașca la 1 Aprilie 1928.

Consiliul parohial ort. român.

În conțelegere cu *Mihail Lucașia*, protopop

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante Dieci se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială 40 jughere.

2. Casa parohială și 2 intravilane

3. Stotele legale.

4. Birul legal luat în concurs din oficiu

5. Întregirea Salariului dela Stat, pentru care parohia nu ia răspundere.

Parohia e de clasa I-a, în lipsa recurenților de cl. I. sunt admiși și recurenții de clasa a II-a.

Alesul va predica regulat, va catehiza la școlile primare din loc, și va suporta dările după beneficiul său.

Recursele ajustate cu documentele prescrise, adresate V. Consiliului parohial din Dieci, se vor trimite Oficiului Protopopesc în Gurahonț în termenul concursual. Reflectanții pe lângă stricta observare a § 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică pentru a-și arăta dexteritatea în oratorice și rituale. Cei din alte diecese vor produce act dela Prea Sf. Episcopul nostru diecezan.

Consiliul Parohial.

În conțelegere cu Const. Lazar adm. ppesc.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Nicolae Raichel din *Iancahid* (lanovmost, Reg. S. H. S.) se publică din nou concurs cu termen de 45 zile dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala“

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1). Jumătate din sesiunea parohială constatătoare din 32 jugh. cad.

2). Jumătate din birul parohial.

3). Jumătate din stotele legale.

4). Jumătate din dotațiunea parohului dela stat. Parohia este de cl. I, dar se admit și reflectanți cu cvalificațiune de cl. II.

Alesul va predica regulat în sf. biserică va catehiza fără remunerație specială și va plăti toate impozitele după beneficiul său.

Recursele ajustate cu documentele prescrise se vor adresa consiliului parohial din Iancahid și se vor trimite oficiului parohial din Sarcă (Jugostavia) în termen concursual. Reflectanții pe lângă observarea dispozițiilor din § 33 a Reg. pentru parohii se vor prezenta în sf. biserică din Iancahid pentru a-și arăta dexteritatea în oratorice și cele rituale. Cei din altă dieceză vor produce act despre concesiunea Prea Sf. Sale Dlul Episcop diecezen, că pot recurge.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: adm. tractual *Gherasim Andru*

□

3—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**

Cenzurat: Prefectura Județului.